

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Dersine Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20725>

Özet

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (TÖAD), üniversite düzeyindeki öğrencilerin **Ölçme ve Değerlendirme** dersine karşı geliştirdikleri tutumları belirlemek amacıyla Metin Yaşar (2014) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, 20 maddeden ve üç alt boyuttan oluşan geliştirme türünde bir araçtır. Yapılan psikometrik çalışmalar, aracın yüksek düzeyde **yapı geçerliliğine** ve iç tutarlılığına sahip olduğunu göstermiştir.

Bu **Tutum Ölçeği**, öğrencilerin derse yönelik olumlu veya olumsuz yaklaşımlarını, derse attıkları önemi ve bilişsel yeterlik algılarını ölçmektedir. Ölçeğin güvenirlik analizinde genel **Cronbach Alfa** katsayısı 0.94 olarak hesaplanmıştır. Geçerlik çalışmaları, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** ile desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Eğitimde ölçme ve değerlendirme, **Tutum Ölçeği**, psikometri, **Açıklayıcı Faktör Analizi**, **Doğrulayıcı Faktör Analizi**, yapı geçerliliği, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Metin Yaşar

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğretmen adaylarının veya ilgili bölümlerdeki öğrencilerin lisans düzeyinde aldıkları **Ölçme ve Değerlendirme** dersine yönelik duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimlerini sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu araç, öğrencilerin derse olan yaklaşımlarını, dersin gerekliliğine dair inançlarını ve bu derste kendilerini ne kadar yetkin hissettiklerini belirlemeye olanak tanır.

Elde edilen veriler, eğitim fakültelerinde ilgili dersin öğretim süreçlerini iyileştirmek, öğrencilerin derse karşı geliştirdikleri olumsuz tutumları tespit ederek müdahale stratejileri geliştirmek ve öğretim elemanlarına geri bildirim sağlamak için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, öğrencilerin **Ölçme ve Değerlendirme** dersine yönelik genel tutumunu ölçmek üzere tasarlanmıştır ve üç temel alt boyutta incelenmektedir:

Olumsuz Yaklaşım: Öğrencinin derse yönelik olumsuz duygusal tepkilerini, kaygı düzeyini ve kaçınma eğilimlerini ifade eder (11 madde).

Önem: Ö?rencinin dersin mesleki kariyeri ve ki?isel geli?imi için ta??d??? faydaya ve gereklili?e dair inanc?n? ölçer (5 madde).

Bili?sel Yeterlik: Ö?rencinin derste ba?ar?l? olma potansiyeline ve konuyu anlama yetene?ine dair öznel alg?s?n? yans?t?r (4 madde).

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar? kapsam?nda öncelikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, veri toplama arac?n?n beklenen **yap? geçerlili?i** özelliklerine sahip oldu?unu ve maddelerin teorik olarak öngörülen faktörlere yüksek yükler verdi?ini do?rulam??t?r.

AFA ile belirlenen üç faktörlü yap?n?n örneklem verileriyle uyumunu test etmek ve yap?sal modelin do?rulu?unu kan?tlamak amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** uygulanm??t?r. DFA sonuçlar?, modelin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu ve ölçek yap?s?n?n istatistiksel olarak do?ruland???n? göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık güvenilirlik katsay?s?, psikometrik aç?dan mükemmel kabul edilebilecek düzeyde yüksek bulunmu?tur. 20 maddelik tüm ölçek için hesaplanan **Cronbach Alfa** iç tutarlılık katsay?s? 0.94'tür. Bu de?er, ölçek maddelerinin tutumu ölçme konusunda yüksek bir homojenli?e sahip oldu?unu belirtir.

Alt boyutlara ili?kin güvenilirlik katsay?lar? da yüksek düzeydedir: Faktör 1 (Olumsuz Yakla??m) için 0.93, Faktör 2 (Önem) için 0.88 ve Faktör 3 (Bili?sel Yeterlik) için 0.84 olarak hesaplanm??t?r. Bu katsay?lar, alt boyutlar?n her birinin kendi içinde güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, madde havuzunun faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla döndürme yöntemi olarak Varimax kullan?lan **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** uygulanm??t?r. AFA sonucunda 20 maddelik ölçe?in varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klayan, birbirinden ba??ms?z üç faktörden olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu faktörler, ölçe?in alt boyutlar? olarak adlandır?lm??t?r.

Daha sonra, bu üç faktörlü yap?n?n do?rulu?unu ve verilerle uyumunu test etmek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** gerçekleştirilmi?tir. DFA sonuçlar?, kuramsal olarak beklenen modelin iyi uyum indeksleri verdi?ini ve ölçe?in yap?sal geçerlili?inin güçlü oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Type: Geliştirme

Format: 20 maddeden oluşan, 3 alt boyutlu **Tutum Ölçeği**.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yükseköğretim öğrencileri (Öğretmen adayları)

Age Group: Genç yetişkinlik (Tipik olarak 18-25 yaş arası)

Population Details: Eğitim fakültelerinde veya ilgili bölümlerde **Ölçme ve Değerlendirme** dersini alan lisans öğrencileri.

Test Methodology: 5'li **Likert** tipi derecelendirme kullanılmaktadır. Katılımcılar maddelere ne ölçüde katıldıkları (Kesinlikle Katılıyorum'dan Kesinlikle Katılmıyorum'a) belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Eğitim psikolojisi, tutum, öğrenci algısı, psikometrik özellikler, Likert ölçeği, faktör analizi, iç tutarlılık.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: myasar@pau.edu.tr

Correspondence Address: Metin Yaşar, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Çalışman yayımlandığı tarihteki kurum bilgisi temel alınmıştır).

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Metin Yaşar tarafından 2014 yılında geliştirilmiş ve yayımlanmıştır. Kullanım izinleri için sorumlu yazar Metin Yaşar ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilir. Ölçeğin akademik ve ticari olmayan amaçlarda kullanımı genellikle ücretsizdir, ancak referans gösterilmesi ve yazar izninin alınması şarttır.

Kaynaklar

Yaşar, M. (2014). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Dersine Yönelik Tutum Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmalar Dergisi, Uluslararası E-Dergi*, 4(1), 259-279.

Bu çalışmanın ResearchGate üzerindeki bağlantısı: [researchgate.net](https://www.researchgate.net)

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [egitimde-olcme-ve-degerlendirme-dersine-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/354111111)

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

Ölçek toplamda 20 maddeden oluşmakta olup, üç alt boyuta ayrılmıştır:

Olumsuz Yaklaşım (11 m): Ölçme-değerlendirme dersine yönelik olumsuzluk içeren duyguların olumlu anlamdaki duygularına göre daha ağır bastığını hissediyorum.

Önem (5 m): Ölçme-değerlendirme dersinin bana çok fayda sağlayacağını düşünüyorum.

Bilişsel Yeterlik (4 m): Ölçme-değerlendirme dersinde başarılı olduğum söylenemez.